

FINNMÁRKKU BUOHCCIVIESSU
FINNMARKSSYKEHUSET

KOMPETANSESPREDNINGSPLAN

SAMISK NASJONAL KOMPETANSETJENESTE – PSYKISK HELSEVERN OG RUS

2019 – 2024, revidert 18.03.2019

Kompetansespredningsplanen er gjeldende for kompetansetjenesten i Samisk nasjonal kompetansetjeneste – psykisk helsevern og rus (SANKS). Kompetansespredningsplanen synliggjør organiseringen av kompetansespredningsarbeidet, -tiltakene, virkemidlene og metodene overfor de ulike målgruppene.

Kompetansetjenesten

Samisk nasjonal kompetansetjeneste – psykisk helsevern og rus (SANKS) ble i 2014 godkjent som nasjonal kompetansetjeneste i henhold til «Forskrift om godkjenning av sykehus m.m.». Overordnet resultatmål til kompetansetjenesten er å bidra til et likeverdig tilbud innen psykisk helsevern og rus til samisk befolkning.

Kompetansetjenesten er organisert under Klinikk psykisk helsevern og rus, Finnmarkssykehuset HF.

Oppgaver

Kompetansetjenesten skal bygge opp og formidle kompetanse innen psykisk helsevern og rus for å imøtekomme samiske pasienters særskilte behov for språklig, kultursensitiv diagnostikk og kulturelt tilrettelagt behandlingstilbud. Det er et mål at kompetansehevingen skal bidra til økt kvalitet og pasientsikkerhet for samiske pasienter i et helhetlig behandlingsforløp, samt bidra til å hindre «drop-out».

Målgruppen er pasienter, brukere, pårørende, allmenheten, samarbeidspartnere¹, fagpersoner² og studenter³ i alle helseregioner.

Kompetansetjenesten omfatter forskning- og utviklingsvirksomhet, oppbygging og deltakelse i forskernettverk / fagnettverk, spredning av forskningsresultater, undervisning, formidling, veiledning og rådgivning.

Kompetansetjenestens formål er å bygge opp kompetansen i alle helseregioner for å sikre bedre kvalitet og etablere faglige nettverk som på sikt kan overta og videreføre dette arbeidet lokalt.

Nasjonalt behov for kompetansespredning

Det ble dokumentert i NOU 1995: 6 Plan for helse og sosialtjenesten til den samiske befolkningen og i «Mangfold og likeverd. Regjeringens handlingsplan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning i Norge 2002-2005», at samer opplevde store utfordringer i møte med helse- og sosialtjenesten. Manglende kunnskap om samiske kultur blant helse og sosialpersonell resulterte ofte i feilstått oppfølging av samiske brukere. Med bakgrunn i dette ble SANKS opprettet for å bygge opp og spre kompetanse nasjonalt. Utfordringene er fortsatt gjeldende og SANKS jobber kontinuerlig med kompetansespredning.

¹Samarbeidspartnere er andre kompetansemiljøer innen fag og forskning, andre helseforetak, kommuner og utdanningsinstitusjoner m.m.

² Fagpersoner er helse og omsorgspersonell, personell fra andre fagfelt som for eks. lærere og politi m.m.

³ RETHOS 2020. Retningslinjer for helse og sosialfaglige grunnutdanninger på universitets- og høyskolenivå.

Kompetansetjenestens resultatmål

Klinisk virksomhet er en viktig arena for å utvikle ny kunnskap om språklig og kulturtilpassede behandlingstilbud innen psykisk helse og avhengighet til den samiske befolkningen.

- Avdekke områder for forskning- fag og tjenesteutvikling til samisk befolkning
- Utvikling av nye behandlingsmetoder skreddersydd samisk befolkning
- Bidrar til økt bruk og videreutvikling av nye anvendelsesområder for digitale verktøy i pasientbehandling

Kompetansespredning vil foregå på ulike arenaer

- Kompetansespredning til helse og omsorgspersonell tilbys som: formidling, undervisning, veiledning, skreddersydd hospitering, innlegg på fagdager / seminarer/ konferanser og kongresser
- Kompetansespredning til pasienter, brukere, pårørende og allmenheten tilbys som: formidling, bruk av sosiale medier, internett, media, folkemøter, brukerundersøkelser, samarbeid med brukerutvalg og brukerorganisasjoner
- Kompetansespredning nasjonalt foregår igjennom formidling, undervisning og samarbeid til: nasjonale myndigheter, regionale HF, lokale helseforetak, fylkeskommuner og kommuner
- Kompetansespredning til ulike forsker og kompetansemiljøer tilbys igjennom: formidling, samarbeid, deltagelse i regionale / nasjonale / nordiske og internasjonale nettverk

Forskning og fagutvikling bidrar til å fremskaffe ny kunnskap om samisk psykisk helsevern og rus

- Forskning og fagutviklingsprosjekter i SANKS skal ha samisk brukervedvirkning
- SANKS forsker og fagnettverk skal formidle fra planlagte, pågående og avsluttende prosjekter. I tillegg er nettverket en arena for formidling fra eksterne forskning og kompetansemiljøer
- Deltakelse i relevante forsker- og fagnettverk regionalt, nasjonalt og internasjonalt innenfor: psykisk helse, avhengighet, urfolk og minoritetshelse
- SANKS skal ha kombinerte stillinger i forskning/klinikk

Nettverk, samarbeid og intensjonsavtaler er formaliserte virkemidler til gjensidig kunnskap og kompetanseutveksling innenfor et kompetansesvakt fagområde

- Ta initiativ til inngåelse av samarbeid og/eller intensjonsavtaler med andre nasjonale og regionale kompetansemiljø
- Ta initiativ til inngåelse av samarbeid og/eller intensjonsavtaler med helseforetak og kommuner ved behov

Tjenesteutvikling i SANKS er fremtidsrettet, ressursorientert og fokusert på å sikre likeverdig tilgang til samiske nasjonale kompetansetjenester

- Digitale verktøy som hjelpemiddel for å bidra til økt tilgjengelighet og kontinuitet i et helhetlig behandlingsforløp
- Digitale verktøy som redskap til god ressursutnyttelse i arbeidet med nasjonal, regional og lokal kompetansespredning
- Digitalisering av flere tjenester i SANKS rettet mot pasienter og som en del av kompetansetjenestefunksjonen

Tiltak	Målgrupper (Hvem)	Virkemidler (Hvordan)	Tidsaspekt
Klinisk virksomhet	Pasienter Brukere Pårørende Samarbeidspartner Fagpersoner	Utvikle nye behandlingsmetoder skreddersydd samisk befolkning	2024
		Øke bruken og videreutvikling av nye anvendelsesområder for digitale verktøy i pasientbehandling	Kontinuerlig
		Avdekke nye områder for forskning-, fag og tjenesteutvikling til samisk befolkning	Kontinuerlig
Kompetansespredning til pasienter, brukere, pårørende og allmennheten	Pasienter Brukere Pårørende Allmenheten	Sosiale media	Kontinuerlig
		Internett	Kontinuerlig
		Media	Kontinuerlig
		Folkemøter	Ved etterspørsel
		Brukerundersøkelser	Årlig
		Samarbeid med brukerutvalg og brukerorganisasjoner	Kontinuerlig
Kompetansespredning Til helse og omsorgspersonell	Fagpersoner Samarbeidspartnere Studenter	Formidling og undervisning	Kontinuerlig
		Veiledning	Kontinuerlig
		Skreddersydd hospitering	Kontinuerlig
		Innlegg på fagdager/seminarer/ konferanser og kongresser	Kontinuerlig
Kompetansespredning nasjonalt	Fagpersoner Samarbeidspartnere Kompetansetjenester /senter	Formidling, undervisning og samarbeid med: <ul style="list-style-type: none"> Nasjonale myndigheter Regionale helse foretak Lokale helseforetak Fylkeskommuner Kommuner 	Kontinuerlig
Kompetansespredning til forskere og andre kompetansemiljø	Forsker Kompetansemiljø PhD-stud	Formidling	Fortløpende/ Kontinuerlig
		Samarbeid	Fortløpende/ Kontinuerlig
		Deltakelse i regionale/nasjonale/nordiske og internasjonale nettverk	Fortløpende/ Kontinuerlig
Forskning og fagutvikling	Forskere Kompetansemiljø Fagpersonell Samarbeidspartnere Studenter	Forskning og fagutvikling skal ha samisk brukermedvirkning	2019
		SANKS forsker og fagnettverket formidler planlagte, pågående og avsluttede interne og eksterne prosjekter	Fortløpende/ Kontinuerlig
		Deltakelse i relevante forsker- og fagnettverk regionalt/nasjonalt og internasjonalt	Fortløpende
Nettverk/Samarbeid og intensjonsavtaler	Pasienter Brukere Pårørende Allmennheten Samarbeidspartnere Fagpersonell Studenter	Initiere til inngåelse av samarbeid og/eller intensjonsavtaler med andre nasjonale og regionale kompetansemiljø	Innen 2024
		Initiere til inngåelse av samarbeid og/eller intensjonsavtale med helseforetak som har samiske forvaltningskommuner i sitt opptaksområde	Utført innen 2024
Tjenesteutvikling	Pasienter Brukere Pårørende Allmennheten Samarbeidspartnere Fagpersonell Studenter	Digitale verktøy som hjelpemidler for å bidra til økt tilgjengelighet og kontinuitet i et helhetlig behandlingsforløp	Kontinuerlig
		Digitale verktøy som redskap til god ressursutnyttelse i arbeid med nasjonal, regional og lokal kompetansespredning	Kontinuerlig
		Digitalisering av flere tjenester i SANKS rettet mot pasienter og som en del av kompetansetjenestefunksjonen	Kontinuerlig